

यदि गौरिवीतं विहतः षोळशी शंस्तव्यो विहतासु हि तासु स्तुवते ॥ २ ॥

अथातश्छंदांस्येव व्यतिषजति; आ त्वा वहंतु हरय, उपोषु शृणुहि गिर इति गायत्रीश्च पंक्तीश्च व्यतिषजति. गायत्रो वै पुरुषः; पांक्ताः पशवः. पुरुषमेव तत्पशुभिर्यतिषजति, पशुषु प्रतिष्ठापयति. यदु गायत्री च पंक्तिश्च ते द्वे अनुष्टुभौ, तेनो वाचोरूपादनुष्टुभोरूपाद्वज्ररूपान्नैति. यदिन्द्रपृतनाज्ये, यंते अस्तु हर्यत इत्युष्णिहश्च बृहतीश्च व्यतिषजत्यैष्णिहो वै पुरुषो बार्हताः पशवः; पुरुषमेव तत्पशुभिर्यतिषजति, पशुषु प्रतिष्ठापयति. यदुष्णिक् च बृहती च ते द्वे अनुष्टुभौ तेनो वाचोरूपादनुष्टुभोरूपाद्वज्ररूपान्नैति; आधूर्षस्मै, ब्रह्मन्वीरब्रह्मकृतिं जुषाण इति द्विपदां च त्रिष्टुभं च व्यतिषजति. द्विपाद्वै पुरुषोवीर्यं त्रिष्टुप्पुरुषमेव तद्वीर्येण व्यतिषजति, वीर्यं प्रतिष्ठापयति. तस्मात्पुरुषो वीर्यं प्रतिष्ठितः सर्वेषां पशूनां वीर्यवत्तमो यदु द्विपदा च विंशत्यक्षरा त्रिष्टुप् च, ते द्वे अनुष्टुभौ; तेनो वाचोरूपादनुष्टुभोरूपाद्वज्ररूपान्नैति; एष ब्रह्मा प्रतेमहे, विदधे शंसिषं हरी इति द्विपदाश्च जगतीश्च व्यतिषजति. द्विपाद्वै पुरुषो, जागताः पशवः; पुरुषमेव तत्पशुभिर्यतिषजति, पशुषु प्रतिष्ठापयति. तस्मात्पुरुषः पशुषु प्रतिष्ठितोऽति चैनानधि च तिष्ठति. वशेचास्य यदु द्विपदा च षोळशाक्षरा जगती च; ते द्वे अनुष्टुभौ; तेनो वाचोरूपादनुष्टुभोरूपाद्वज्ररूपान्नैति. त्रिकद्रुकेषु महिषोयवाशिरं, प्रोष्वस्मै पुरोरथमित्यतिछंदसः शंसति. छंदसां वै यो रसोऽत्यक्षरत्सोतिछंदसमभ्यत्यक्षरत्तदतिछंदसीऽतिछंदस्त्वं. सर्वेभ्यो वा एष छंदोभ्यः सन्निर्मितो यत्षोळशी तदतिछंदसः शंसति. सर्वेभ्य एवैनं तच्छंदोभ्यः संनिर्मिमीते सर्वेभ्यश्छंदोभ्यः सन्निर्मितेन षोळशिना राध्नाति य एवं वेद ॥ ३ ॥